

**ЦЕНТР МІЖКУЛЬТУРНИХ ПОСТТОТАЛІТАРНИХ СТУДІЙ
ФІЛОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ВРОЦЛАВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

**у співпраці з
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИМ ІНСТИТУТОМ ФІЛОЛОГІЇ КИЇВСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

**та у співпраці з
НАЦІОНАЛЬНИМ МУЗЕЄМ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
В ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ**

**запрошують на
міжнародну наукову конференцію**

***УКРАЇНСЬКА ЕМІГРАЦІЯ ПІСЛЯ 1945 РОКУ
ІСТОРІЯ-СУСПІЛЬСТВО-КУЛЬТУРА-НАУКА***

**16 листопада 2023 р., Вроцлав-Київ
Форма онлайн, платформа TEAMS**

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Наукові керівниці: проф. др. габ. Агнешка Матусяк (Польща) і др. Галина Усатенко (Україна)

Учасниці та учасники: др. Роман Кабачій (Національний музей історії України у Другій світовій війні, Київ), др. Галина Хоменко (Педагогічний університет ім. Григорія Сковороди у Харкові), др. Олександр Забірко (Університет в Регенсбургу, Німеччина), проф. др. габ. Анна Горнятко-Шумилович (Університет Адама Міцкевича в Познані, Польща), проф. др. габ. Лариса Лещенко (Вроцлавський університет, Польща), др. Альберт Новацький (Люблінський католицький університет, Польща).

Секретар: Вікторія Кушнір

Організаційний партнер читань: Театральний музей Генрика Томашевського у Вроцлаві

РАМОЧНА ПРОГРАМА КОНФЕРЕНЦІЇ
Засідання, дискусії та інші заходи конференції проводяться за
варшавським часом в режимі онлайн на платформі TEAMS.

ЧЕТВЕР, 16 ЛИСТОПАДА 2023 РОКУ, ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

8.40-9.00 Під'єднання учасників конференції

9.00.-9.30 Відкриття конференції

9.30-10.00 ІНАВГУРАЦІЙНА ЛЕКЦІЯ

проф. д-р. Оксана Пахльовська (Університет La Sapienza в Римі, Італія) – лекція українською мовою.

10.00 – 13.45 ЗАСІДАННЯ У СЕКЦІЯХ

Секція 1 Історія та суспільство

Модератор канд. наук Роман Кабачій

Перша частина засідання 10.00-11.20, перерва 11.20-11.40; друга частина 11.40--13.00; дискусія 13.00-13.30. Час на виступ 20 хв.

Секція 2 Історія в публікаціях

Модераторка канд. наук Галина Усатенко

Перша частина засідання 10.00-11.00, перерва 11.00-11.10; друга частина 11.10--12.30; дискусія 12.30-13.00. Час на виступ 20 хв.

Секція 3.1. Культура

Модераторка проф. д-р. Оксана Сліпушко

Перша частина засідання 10.00-11.00, перерва 11.00-11.10; друга частина 11.10--12.30; дискусія 12.30-13.00. Час на виступ 20 хв.

Секція 3.1. Культура

Модераторка проф. д-р. Анна Горнятко-Шумилович

Перша частина засідання 10.00-11.40, перерва 11.40-11.50; друга частина 11.50--13.10; дискусія 13.10-13.40. Час на виступ 20 хв.

Перерва 13.40-13.45

13.45.-15.30 ПІДСУМКОВЕ ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

Модераторка проф. д-р. Агнешка Матусяк

13.45-14.15 Лекція проф. д-р. Віталія Чернецького (Канзаський університет, США) – лекція українською мовою

14.15-15.00 Презентація публікацій Видавництва Канадського інституту українських студій в Торонто, Канада

канд. наук Марко Роберт Стех (директор Наукового видавництва КІУС) і Таня Плавушак-Стех (головна редакторка East / West: Journal of Ukrainian Studies

15.00-15.30 ЗАКРИТТЯ КОНФЕРЕНЦІЇ

16.15. Читка-перформанс (онлайн, українська мова) на основі драми Ігоря Костецького «Близнята ще зустрінуться».

Виконання: Театральна група „GAS” (Інститут ім. Єжи Ґротовського у Вроцлаві) та студенти україністики Інституту слов'янської філології Вроцлавського університету.

Організаційний партнер читки: Організаційний партнер читань: Міський музей Вроцлава. Театральний музей Генрика Томашевського

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

ЧЕТВЕР, 16 листопада 2023 р.

**9.00-9.30 ВІДКРИТТЯ ДЕБАТІВ ТА ПРИВІТАННЯ УЧАСНИКІВ
КОНФЕРЕНЦІЇ ВІД:**

- 1. Проректора з фінансів та розвитку Вроцлавського університету**
Проф. д-р. Стефана Кєдроня
- 2. Ректора Київського національного університету імені Тараса Шевченка у Києві**
Проф. д-р. Володимира Бугрова
- 3. Проректорки Національного університету імені Тараса Шевченка у Києві**
Проф. д-р. Ксенії Смірнові
- 4. Генерального консула України у Вроцлаві**
Юрія Токаря
- 5. Генерального Директора Національного музею історії України у Другій світовій війні**
Юрія Савчука
- 6. Заступниці декана з науки та співпраці з Закордоном Вроцлавського університету**
Проф. д-р. Юстини Зялковської
- 7. Директора Навчально-наукового інституту філології Національного університету імені Тараса Шевченка у Києві**
Проф. д-р. Григорія Семенюка

9.30-10.00 ІНАВГУРАЦІЙНА ЛЕКЦІЯ

проф. д-р. Оксана Пахльовська (Університет La Sapienza в Римі, Італія) – лекція українською мовою.

Тема: *Українська еміграція: втрата чи ресурс? Шляхи виходу з геокультурного хаосу*

10.00 – 13.45 ЗАСІДАННЯ У СЕКЦІЯХ

Секція 1 Історія та суспільство

Модератор канд. наук Роман Кабачій

Час виступу: 20 хвилин

10.00-10.20. проф. д-р. **Роман Мніх** (Варшавський університет, Польща)
Дмитро Чижевський і українська еміграція після 1945 року

10.20-10.40. проф. д-р. **Олександр Даниленко** (Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна)
Громадсько-політична діяльність Романа Смаль-Стоцького після Другої світової війни

10.40-11.00. канд. наук **Роман Кабачій** (Національний музей історії України у Другій світовій війні, Україна)
Богдан Осадчук та ідея створення польсько-українського університету

11.00-11.20 проф. д-р. **Надія Темірова** (Донецький національний університет ім. Василя Стуса, Україна)
Діаспора другої половини XX ст. в опрацюванні ранньомодерної та модерної історії України

11.20-11.40 ПЕРЕРВА

11.40-12.00 канд. наук **Ірина Пятницькова** (Донецький національний університет імені Василя Стуса, Україна)
Спротив української діаспори репресіям проти дисидентів в УРСР

12.00-12.20 **Наталія Міхуля** (Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна, Україна)
Міграційні тенденції в Україні з 1990-х рр. по сьогодні

12.20-12.40 проф. д-р. **Галина Саган** (Київський університет ім. Бориса Грінченка, Україна)

Українська діаспора в Японії та їх підтримка українських біженців

12.40-13.00. проф. д-р. **Людмила Филипович** (Інститут філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України, Київ)

Релігійні виклики останній міграції українців до Європи: стан та перспективи переформатування конфесійних ідентичностей

13.30-13.30 Дискусія

Секція 2 Історія в публікаціях

Модераторка канд.наук Галина Усатенко

Час виступу: 20 хвилин

10.00-10.20 д-р. **Олександр Міхно** (Педагогічний музей України, Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського, Україна)

Освітняни-емігранти в енциклопедичному біографічному словнику «Педагоги України»

10.20-10.40. проф. д-р. **Наталя Сидоренко** (Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна)

Преса як зброя духу» (українська преса в таборах переміщених осіб Німеччини й Австрії, 1945–1950)

10.40-11.00 канд. наук **Олена Отземко** (Донецький національний університет імені Василя Стуса, Україна)

Спогади жінок-учасниць Української національної революції 1917-1921 рр. в українській пресі Північної Америки другої половини XX ст.

11.00-11.10 Перерва

11.10.-11.30 проф. д-р. **Вікторія Куделя-Швьонтек** (Педагогічний університет ім. Комісії національної освіти у Кракові)

Sojuz Ukrainok Ameryki (UNWLA) jako wspólnota pamięci Hołodomoru w latach 1953-1993 (Союз українок Америки як спільнота пам'яті Голодомору в 1953-1993 рр.)

11.30-11.50 маг. **Анна Скібінська** (Вроцлавський університет, Польща)

Organizacje ukraińskie w Polsce – jak przedstawiano je w mediach regionalnych w latach 2015–2019? (Українські організації у Польщі – яким чином їх представляли в регіональних ЗМІ в 2015-2019 рр.)

11.50-12.10 маг. **Олеся Янцелевич** (Київський національний університет імені Тараса Григоровича Шевченка, Україна)

Особистий досвід міграції українок під час російсько-української війни (щоденники О. Карі «Життя посеред життя», Н. Сухорукової «Маріуполь. Надія.» і Т. Белімової «Біженка»)

12.10-12.30 проф. д-р. **Марія Казьмирчук** (Університет Коменського в Братиславі, Словаччина)

Підтримка українських біженців з боку української громади Словаччини за допомогою груп у Facebook та Telegram

12.30-13.00 Дискусія

Секція 3.1. Культура

Модераторка проф. д-р. Оксана Сліпушко

Час виступу: 20 хвилин

10.00-10.20 канд. наук **Вадим Василенко** (Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, Україна)

Еміграційна чи діаспорна література? Термінологічна проблема чи вибір позиції?

10.20-10.40. проф. д-р. **Оксана Сліпушко** (Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна)

Концептуальний простір творчості Наталії Лівицької-Холодної еміграційного періоду

10.40-11.00. проф. д-р. **Михайло Гнатюк** (Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна)

Критичне прочитання української класичної літератури у працях Юрія Шереха-Шевельова (1945-2003)

11.00-11.20 канд. наук **Галина Хоменко**

(Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди, Україна)

Деконструкція топосу поразки в українській еміграції перших п'яти років після Другої світової війни

11.20.-11.40 Перерва

11.40-12.00 канд. наук **Йоанна Бобуля** (Ягеллонський університет у Кракові, Польща)

Teatr ukraiński na terenie Niemiec i Austrii w latach 1945-1949 (Український театр на території Німеччини і Австрії в 1945-1949 рр.)

12.00-12.20 канд. наук **Оксана Івасюк** (Чернівецький національний університет імені Юрія Федькович, Україна)

До проблеми актуалізації літературознавчих досліджень письменників української діаспори: творчість Ірини Винницької (Пеленської)

12.20-12.40 канд. наук **Мар'яна Гірняк** (Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна)

Поміж силами добра і зла: ідентичність емігранта у «Романі про добру людину» Емми Андієвської

12.40-13.00 канд. наук **Мар'яна Челецька** (Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна)

Простір Дому та проблеми вимушеного переміщення у найновішій українській прозі

13.00-13.30. Дискусія

Секція 3.1. Культура

Модераторка проф. д-р. Анна Горнятко-Шумилович

Час виступу: 20 хвилин

10.00-10.20 канд. наук **Орися Легка** (Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна)

«Розпинається серце на три хрести, на три муки...»: поетка Наталя Лівицька-Холодна та її дороги еміграції

10.20-10.40 проф. д-р. **Олена Романенко** (Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна)

Голос України: досвід українських письменників-мігрантів у глобальному естетичному просторі

10.40-11.00 проф. д-р. **Валентина Собо́ль** (Варшавський університет, Польща)

Олександр Кошиць і українська еміграція

11.00-11.20 д-р. **Анна Горнятко-Шумилович**, проф. УАМ (Університет ім. Адама Міцкевича в Познані, Польща)

Ясні й запальні обличчя старих друзів з «12»". Із спогадів письменників-емігрантів

11.20-11.40 канд. наук **Василь Будний** (Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна)

Літературна компаративістика на сторінках часопису «Сучасність» у 1961-1991 роках

11.40-11.50 Przerwa

11.50-12.10 проф. д-р. **Олена Бондарева** (Київський університет ім. Бориса Грінченка, Україна)

Українська еміграція мовою сучасної української драми

12.10-12.30 маг. **Діана Підбуртна** (Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, Україна)

Образи емігранток у романі Ірени Карпи «Добрі новини з Аральського моря»

12.30-12.50 маг. **Володимир Павлов** (Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, Україна)

Вигнанець чи блукач? Типологія героя поезій Сергія Жадана

12.50-13.10 канд. наук **Тетяна Белімова** (Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, Україна)

Метафора пам'яті у графічному романі "The Power of welcome: Real-life Refugee and Migrant Journeys"

13.10-13.40. Дискусія

Перерва 13.40-13.45

13.45.-15.30 ПІДСУМКОВЕ ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

Модераторка проф. д-р. Агнешка Матусяк

13.45-14.15 Лекція проф. др. габ. Віталія Чернецького (Канзаський університет, США) – лекція українською мовою

Тема: Роман Емми Андіївської „Роман про добру людину”: Табір Ді-Пі як підрильний хронотоп і його місце в утопічних пошуках письменниці протягом усього життя

14.15-15.00 Презентація публікацій Видавництва Канадського інституту українських студій в Торонто, Канада

канд. наук Марко Роберт Стех (директор Наукового видавництва КІУС) і Таня Стех (головна редакторка East / West: Journal of Ukrainian Studies)

15.00-15.30 ЗАКРИТТЯ КОНФЕРЕНЦІЇ

16.15. Читка-перформанс (онлайн, українська мова) на основі драми Ігоря Костецького «Близнята ще зустрінуться».

Виконання: Театральна група „GAS” (Інститут ім. Єжи Гротовського у Вроцлаві) та студенти україністики Інституту слов'янської філології Вроцлавського університету.

Організаційний партнер читки: Міський музей Вроцлава. Музей театру імені Генрика Томашевського

Ігор Костецький (14 травня 1913 — 14 червня 1983). Письменник, перекладач, критик, режисер, видавець. Справжнє ім'я — Мерзляков Ігор В'ячеславович. Ігор В'ячеславович Мерзляков народився 1913 року в Києві. Його батько був педагогом вокалу. Майбутній літературний псевдонім письменника — Костецький — був прізвиськом його матері. У 1928 Костецький закінчив семирічку. Він одержав театральну освіту і пізніше працював режисером в Ленінграді, Москві та на Уралі. У 1919-1924, 1940-1942 рр. жив у Вінниці. Костецький був особисто знайомий і листувався з провідними представниками західного модернізму, такими як Езра Паунд, Томас Еліот та Арнольд Шенберг. В 1950-1960х роках Костецький був редактором ілюстрованого часопису "Україна і Світ". У кінці 50-х років заснував видавництво "На горі", що спеціалізувалося на виданні перекладної літератури українською мовою та української поезії.

Костецький належав до засновників і чільних теоретиків Мистецького українського руху в еміграції та найяскравіших українських письменників-модерністів свого покоління. Його літературну спадщину складають оповідання, повісті, романи, п'єси, вірші, подорожня проза, кіносценарії, есеї, українські переклади творів світової літератури. Драма *Близнята ще зустрінуться* вперше опублікована в 1948 році в журналі " Арка", а згодом в антології *Театр перед твоїм порогом*, разом із драмами *Дійство про велику людину* та *Спокуса святого Антонія* (1963).

„...ах, вивчіть мою душу! Бачите, як воно не справедливо. Якби я була дійова особа у п'єсі, то акторка, що грала б мене, неодмінно говорила таким голосом: ах, вивчіть мою душу! Але так справді не є. Ви чуєте, я говорю до вас цілковито по-людськи: вивчіть мою душу...” Ігор Костецький, *Близнята ще зустрінуться*

Незалежна театральна група „GAS”:

Sofiia Onishchenko/Софія Оніщенко;

Daria Bohdan/Дар'я Богдан

Vasylyna Martseniuk/Василина Марценюк

Tati Lemesheva /Таті Лемешева

Adam Treliński/Адам Трелінський

Студенти україністики ІСФ ВрУ

Viktoriia Kushnir/Вікторія Кушнір

Denys Sadovsky/Денис Садовський

Музичне оформлення: Ілля Мірошник /Illia Miroshnyk

Літературна консультація: проф. др. Агнешка Матусяк

Інтернет-стрім: Tomasz Pawlik / Томаш Павлік